

TUNTOSARVI

Nro 14 1986

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
ilmestyy 48 kertaa vuodessa, perjantaisin
Nro 14/86
12. vuosikerta

JULKAISIJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

PÄÄTOIMITTAJA Orvokki Holopainen
TOIMITTAJA Timo Pietilä

TOIMITUKSEN OSOITE

Näkövammaisten Keskusliitto
Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki
puh. (90) 77041/227

SISÄLLYS

Pirkko Virtanen on uusi puheenjohtaja	1
Sopuisa vuosikokous	3
Johtokunta jäähyväistunnelmissa	7
Ajankohtaista	9
Ilmoitukset	13
Valtakunnallisen vammaisneuvoston perustamisesta päätettiin	15
Kaikki syöpää torjumaan	16

TUNTOSARVI

4.4.1986

Pirkko Virtanen on uusi puheenjohtaja

Pohjois-Karjalassa asuva Pirkko Virtanen valittiin vuosikokouksessa Suomen Kuurosokeat ry:n pu-

heenjohtajaksi. Edellinen puheenjohtaja Ulla Kungas vetäytyy vauvalomalle ja joutui sen vuoksi luopumaan puheenjohtajan tehtävistä kesken kauden. Heti valituksi tultuaan Pirkko piti lyhyen puheen, jossa hän kertoi ajatuksistaan aloittaessaan nyt uudessa tehtävässään.

Pirkko Virtanen on ollut viime syskystä asti mukana sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa työryhmässä ja on muutoinkin seurannut tiiviisti kuurosokeiden yhdistyksen asioita. Hän sanoi ajatellessaan ensiksi perehtyvänsä yhdistykseen sen johtokunnan jäsenenä, mutta kun pyydettiin asettumaan puheenjohtajaehdokkaaksi, hän kertoo miettineensä asiaa pitkään. Lopulta hän kuitenkin päätti suostua.

Ensi toivomuksinaan hän sanoi kuurosokeille, että he antaisivat aluksi hänelle aikaa oppia tähän uuteen puheenjohtajan vaativaan tehtävään. Pirkko vakuutti haluavansa yrittää parhaansa. Toiseksi hän toivoi, että kun kuurosokeille tulee asiaa hänelle, niin pitää ottaa rohkeasti yhteyttä ja kertoa.

Uusi puheenjohtaja esitellään Tuntosarven palstoilakin paremmin muutaman kuukauden kuluttua, kunhan puheenjohtaja on ehtinyt päästä yhdistyksen asioihin sisälle.

TP

Sopuisa vuosikokous

Kaikkiaan 52 kuurosokeaa oli saapunut Tallukkaan vuosikokoukseen. Oppaineen ja muine kokousta seuranneineen oli salissa kaikkiaan yli sata ihmistä. Lautaintaina oli asioita käyty jo alustavasti läpi ja vaihdettu

Vuosikokouksen aluksi kokousväki sai tietoa Asikkalasta. Puhumassa kunnanvaltuuston puheenjohtaja Ilkka Keto. Tieto kulkee eteenpäin induktiosilmukan kautta kuuleville, viittomilla näkeville ja muille kädestä käteen viittomalla. Homma kävi sujuvasti.

mielipiteitä noin epävirallisesti. Tämä olikin hyvä, sillä näin sunnuntain kokous saatiin vietyä läpi kohtuullisessa ajassa, runsaassa kolmessa tunnissa.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin toimitusjohtaja Pentti Lappalainen ja sihteeriksi toiminnanjohtaja Kaija Salekari.

Vuosikokous päätti pitää liittymismaksun edelleen 30 mk:n suuruisena. Kokousedustajien joukosta kuului kyllä ääniä sekä liittymismaksun korottamisen että laskemisen puolesta, mutta asiasta ei nostettu sen isompaa ääntä, sillä liittymismaksun merkitys on hyvin pieni. Yhdistys ei näillä rahoilla rikastu ja koska jäseneksi liittyväkään ei joudu maksamaan liittymismaksua kuin kerran, ei sillä hänellekään kovin suurta merkitystä ole.

Johtokunnalle ja muille yhdistyksen tileistä vastuullisille myönnettiin tili- ja vastuuvapaus vuoden 1985 tileistä. Vastuuvapauden myöntämisen kannalla olivat jo ennen vuosikokousta olleet niin tilintarkastajat kuin johtokuntakin.

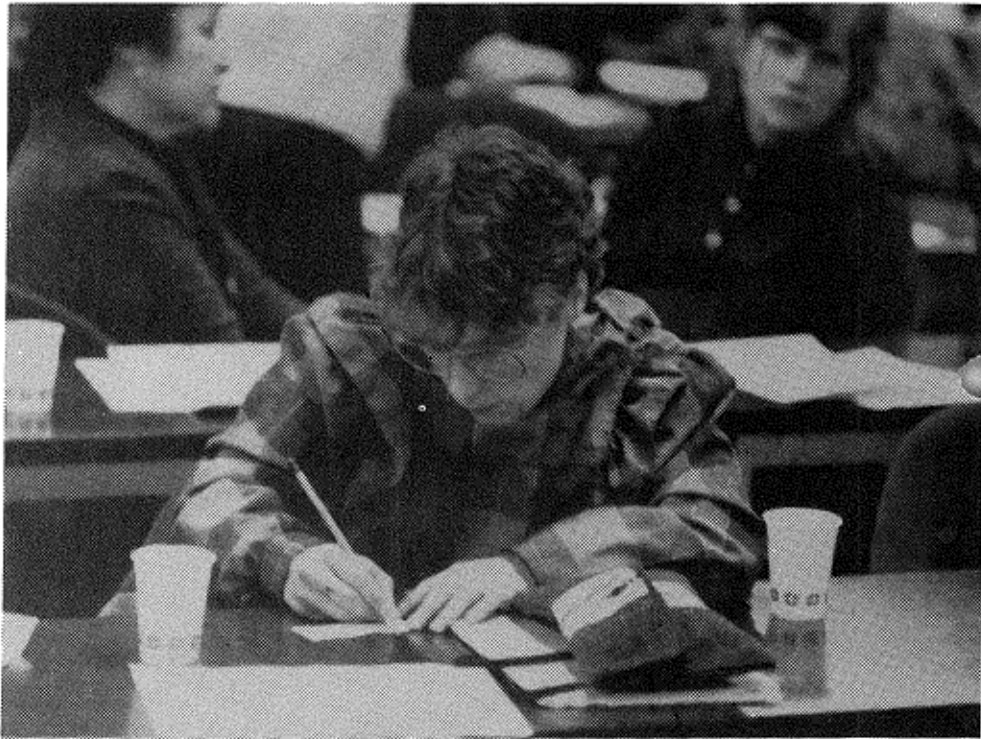
Tämän vuoden toimintasuunnitelmaan vuosikokous esitti muutamia lisäyksiä. Tiedotustoimintaa pitäisi laajentaa lähettämällä jäsenille jäsenkirjeitä 4-6 kertaa vuodessa. Lisäksi toivottiin, että kaiken yhdistyksen lähettämän postin tulisi olla kirjoitettu isokirjoituksella eikä pistekirjoitustakaan saisi unohtaa. Muutoin tulo- ja menoarvio sekä toimintasuunnitelma tälle vuodelle hyväksyttiin sellaisinaan.

Kokouksen varsinaiseksi kohokohdaksi muodostui uuden puheenjohtajan valinta. Kokousedustajat teki-

vät kaikkiaan seitsemän eri ehdotusta uudeksi puheenjohtajaksi, mutta kieltäytymisten jälkeen ehdokkaiksi jäi itse äänenstykseen kolme: Pirkko Virtanen, Ossi Rajala ja Marja-Leena Avila. Suljetulla lippuäänestyksellä tehty valinta tuotti tulokseksi Pirkko Virtaselle 24 ääntä, Ossi Rajalalle 6 ja Marja-Leena Avilalle 17 ääntä. Tyhjiä äänestylippuja jätettiin kolme. Uudeksi puheenjohtajaksi seuraavaksi kahdeksi vuodeksi valittiin näin ollen Pirkko Virtanen.

Muita äänestyksiä ei vuosikokouksessa tarvittukaan, sillä muut johtokunnan jäsenet valittiin yksimielisesti. Kaikki erovuorossa olleet johtokunnan jäsenet komennettiin jatkamaan tehtävissään. Erovuorossa

Puheenjohtajan valinta oli jännittävää puuhaa. Oma äänestyslippuaan on täyttämässä Päivi Rantasalo.

olivat Martti Avila, Anja Lehtola sekä asiantuntijajäsen Marja-Liisa Heiskanen. Heiskasen valinta tosin jäi vielä epäselväksi, sillä johtokunta ei voi häntä nimittää. Johtokunta voi ainoastaan pyytää sosiaalihuoltusta nimittämään edustaja Suomen Kuurosokeat ry:n johtokuntaan. Tällä tietämällä ei kuitenkaan ole olemassa mitään estettä sille, etteikö sosiaalihuoltus nimittäisi edustajakseen juuri Marja-Liisa Heiskasen.

TP

Johtokunta jäähyväistunnelmissa

Vuosikokouksen alla piti vanha johtokunta viimeisen kokouksensa. Vääksyn Tallukka-hotellin kabinetissa johti puhetta Ulla Kungas, joka pyörityvän vatsansa saattamana siirtyi ainakin tilapäisesti eläkkelle puheenjohtajan toimesta. Mutta nyt itse kokousasioihin:

- Johtokunta päätti julistaa sosiaalilomat haettaviksi.
- Toiminnanjohtaja Kaija Salekari kertoi, että tehtyjen kyselyiden perusteella osa kuurosokeista haluaisi viettää lomansa toisten kuurosokeiden parissa yhteisellä leirillä. Toiset taas haluaisivat viettää lomaa yksin tai lähiomaisten kanssa. Nyt johtokunta teki päätöksen, jonka mukaan kaikille yritetään järjestää juuri sellainen loma kuin he haluavat. Kuurosokeiden tulee kertoa toivomuksistaan aluesihteerilleen niin hän yrittää sitten järjestää asian.

Ruotsin kuurosokeat järjestävät vuosikokousviikon 21.-25.5. Visbyssä. Sinne on kutsuttu myös edustajaa Suomesta. Näin ovat siis asiat Ruotsissa, että vuosikokoustakin pidetään oikein monta päivää. Yhtä kokousta eivät nuo päivät kuitenkaan ole, sillä ohjelmassa on mm. tutustuminen Visbyn saaren historiaan ja kulttuuriin ym. kevennystä. Koska Ruotsin kuurosokeat maksaisivat suomalaisen edustajan oleskelun kokouksen ajan, päätti johtokunta lähettää paikalle suomalaisen edustajan. Matkallelähtijä ratkaistaan seuraavassa kokouksessa. Vapaaehtoisista tuskin tulee pulaa.

Joensuussa on perustettu vammaisjärjestöjen neu-

vottelukunta. Myös Suomen Kuurosokeat päätti nimitää edustajan tuohon neuvottelukuntaan, joka valmistelee mm. monitoimitalon rakentamista Joensuuhun. Edustajaksi toimikuntaan nimitettiin Pirkko Virtanen.

Joensuun keskussairaalaapiirin ongelmallinen sopimustilanne ei tunnu ratkeavan. Jälleen tässäkin johtokunnassa tämä asia puhutti kaikkein eniten. Johtokunta pyrki keksimään keinoja joilla keskussairaala saataisiin allekirjoittamaan sopimus kuurosokeiden yhdistyksen kanssa. Muutoin on keksittävä uusia keinoja palveluiden turvaamiseksi Joensuun alueen kuurosokeille. Toistaiseksi palveluja päätettiin kuitenkin jatkaa. Näin ollen ne Joensuun alueen kuurosokeat, jotka ovat esimerkiksi huhtikuun kursseille tulossa, voivat tulla mukaan. Ehkä johtokunnan turhautuneet tunnelmat tiivistyvät parhaiten varapuheenjohtaja Pentti Lappalaisen sanoissa kun hän totesi, että sellaista kovuutta ja typeryyttä tapaa harvoin kuin mitä on nyt Joensuun keskussairaala osoittanut. Taistelu Joensuun kanssa on edelleen myös periaatteellista taistelua siitä mitä uusi VALTAVA-laki tarkoittaa eli että kenellä on vastuu kuurosokeiden auttamisesta ja kuinka kuurosokeita (ja muita vammaisia) tulisi auttaa. Siksi tämä Joensuun asia on aivan erityisen tärkeä.

Johtokunta keskusteli myös Helsingin yhdistyksen tilaongelmista. Keskusliiton talo on auttamattomasti liian pieni. Helpotusta tilanteeseen ei ole luvassa ennen kuin Sokevalle valmistuu uusi toimitila. Pentti Lappalainen arvioi, että tähän menee vielä vuoden

verran aikaa. Monitoimitila on tässä vaiheessa ainoa mahdollisuus uudelle kerholle.

Lopuksi johtokunta kiitti Ulla Kungasta osaavasta johtokunnan luotsauksesta.

TP

AJANKOHTAISTA

Ruoan hintaan ei tule suuria korotuksia

Uusi maataloustuloratkaisu ei nosta ruoan hintaa ensimmäisenä vuonna juuri lainkaan. Näin arvioivat sekä tuottajia että valtiota edustavat maataloustuloneuvottelijat. Neuvottelijat pääsivät sopuun uudesta kakisivuotisesta maataloustuloratkaisusta 26.3.

Maataloustuottajain keskusliiton tai MTK:n puheenjohtaja Heikki Haavisto arvaili, että tuottajille maksettavien hintojen korotukset ovat niin pieniä, ettei niitä tarvitsisi siirtää kuluttajien tuotteista maksamiin hintoihin lainkaan. Hänen mielestään tukku- ja jakeluporras voisivat pienentää omia palkkioitaan hintojen korotusten välttämiseksi.

Kuluttajat voivat uuden maataloussopimuksen voimaan astumisen jälkeen odottaa pientä hintojen alenusta kanamunien ja lampaanlihan hintaan. Kanamunien tavoitehinta laskee 20 penniä kilolta ja lampaanlihan markan kilolta.

Maidon tavoitehinta nousee 1,09 penniä litralta, naudanliha 30 penniä kilo ja sianliha 20 penniä kilo. Rukiin tavoitehintaa korotetaan syyskuun alusta 6 penniä kilo ja vehnän 2 penniä kilo. Ohran ja kauran tavoitehinnat pysyvät nykyisellään.

Uudessa maataloustulosopimuksessa sovittiin myös uusista tuotantorajoituksista. Suomessa tuotetaan liikaa lähes kaikkia peruselintarvikkeita. Näiden vienti ulkomaille maksaa valtiolle vuosittain satoja miljoonia markkoja, sillä ilman valtion maksamaa tukea eivät suomalaiset tuotteet kelpaa maailmanmarkkinoille. Viime vuosina on maailmanmarkkinoilla ollut runsaasti tarjolla kaikkia peruselintarvikkeita, sillä lähes kaikki Euroopan teollistuneet maat tuottavat maataloustuotteita yli oman tarpeen.

Siksi Suomessa on valtio rahoittanut monien elintarvikkeiden tuotantoa. Nyt siis noihin rajoituksiin on tulossa lisäyksiä. Maidon, sianlihan, naudanlihan, kanamunien ja rehuviljan tuotantoa tullaan valtion toimin rahoittamaan. Valtion neuvottelijat pitävät merkittävänä myös sitä, että MTK:n kanssa päästiin ensimmäisen kerran sopimaan viljellyn peltoalan pysyvästä pienentämisestä. Lisäksi sovittiin, että hallitus antaa lakiesityksen uuden pellon raivauksen rajoittamisesta.

Helsingin Sanomat 27.3.

Nykänen maailman paras mäkihyppääjä

Suomen Matti Nykänen on maailman tämän hetken paras mäkihyppääjä. Hän on voittanut jo kolmannen kerran monia osakilpailuja sisältävän maailmancupin. Viimeisen osakilpailun kolmas sija varmisti hänelle eniten yhteispisteitä maailmancupin kilpailusta. Viimeinen kilpailu pidettiin Planicassa Jugoslaviassa.

Perämerellä hankala jäätilanne

Ajoittain jopa 27 mertisä sekunnissa puhaltanut etelätuuli painoi jäät korkeiksi kasoiksi rannikon tuntumaan Perämerellä 22.-23.3. Ahtojäiden takia juuttui mm. toistatuhatta matkustajaa kuljettanut autolautta Wasa-express jäihin. Se joutui odottelemaan irtipääsyä lähes kaksi vuorokautta. Tavallisesti matka merenkurkun yli kestää vain viisi tuntia. Myöhemmin laivayhtiön edustaja ilmoitti, että yhtiö keskeyttää kokonaan laivaliikenteen Pohjanlahden yli vaikean jäätilanteen vuoksi. Yhtä voimakas myrsky kuin nyt, on erittäin harvinaisen Suomessa näin varhain keväällä.

Helsingin Sanomat 24.3.

Lukijan palsta

Vieno Hyttinen on lähettänyt muisteluitaan sekä lapsuuden ajoilta että vähän lähempää menneisyydestä. Näin hän kirjoittaa:

Kirjoittelen taas kun tuo muistojen arkku avautui tuolla pääkopassa. Moni suomalainen ei saa koskaan tilaisuutta tehdä Helsingin matkaa. Mutta heillä on ehkä tilaisuus lukea lehdestä tai kuulla radiosta kaikenikäisten ihmisten matkoista kotimaassa ja ulkomailla. Kerron käynneistäni Helsingin Stockmannilla sekä lapsena että aikuisiällä.

Muistojen Stockmann

Minulle tarjoutui tilaisuus tehdä elämäni ensimmäinen Helsingin matka runsaslumisen syystalven päivänä noin kymmenvuotiaana. Kävin silloisen koulumme terveysisärensä kanssa korvalääkärin luona. Samalla matkalla teimme myös tutustumismatkan Stockmannille. Se oli lapselle suuri ja ihmeellinen paikka. Silloin siellä oli suuri vesiallas, jossa uiskenteli paljon suuria kultakaloja ja minäkin seurasin silmät suurina sitä ihmettä. Sen jälkeen katselimme matkamuistoksi sopivia leluja. Löysin pienen valkoisen rintaneulan. Se oli valkoinen kissa, jolla oli punainen rusetti kaulassa ja mustat liikkuvat silmät. Sitten löytyi pieni valkoinen vene, jossa oli kammesta pyöritettävä kuminauha perämöottorina. Silloin katselin silmilläni ja kuuntelin korvillani.

Toinen unohtumaton Stockmannin matkani tapahtui keski-ikäisenä. Olin kuulonäkövammaisten perehitysmiskursseilla monitoimitalossa. Teimme retken Presidentti-hotelliin päiväkahville. Samalla matkalla poikesimme Stockmannille. Arja opasti minua ja kertoi sormiaakkosin nähtävyyksistä. Siellä oli silloin itämainen viikko. Kaunis tumma intiatar puki sarin mallinuken ylle. Kangas oli valkoista ja kirjottu kultalangalla. Sain tunnustella kangasta ja hämmästykseni oli suuri: kuvion saattoi tunnistaa käsin.

Seuraavana kesänä löysin lomamatkaltani intialaisesta kankaasta tehdyn kesämekon. Sen raidat saattoi tuntea käsin – mustaa, valkoista ja punaista.

Eilen ostin Turun Stockmannilta Nalle Puh -lankaa. Tulevan elämän tapahtumat ovat vielä salaisuuden verhon takana.

Vieno Hyttinen

Ilmoitukset

Kuulonäkövammisten Joensuun kerhon retki Vaivion leirikeskukseen keskiviikkona 23.4.86. Kysy kuljetusta omalta seurakuntasaisarelta. Muussa tapauksessa koontuminen Joensuun linja-autoasemalla klo 10.00. Paluu iltapäivällä.

Risto Manninen

Tulkki kurssi

Lomakoti Onnelassa järjestetään 7.-13.7.86 kurssi kuuroille kuurosokeiden vapaa-ajan tulkeille. Mukaan otetaan viittomakieltä käyttäviä kuurosokeita, joiden kanssa kuurot tulkkioppilaat voivat harjoitella kommunikointia kuurosokean kanssa. Mukaan valittujen kuurosokeiden osallistujien matkat ja täysihoito kurssin ajalta maksetaan.

Jos olet kiinnostunut asiasta, ota yhteys aluesihteeriksi tai keskustuimistoon, Dagi Ahvenainen, puh. 90/7704 353.

Lomakoti Onnelassa järjestetään 13.-15.6.86 kurssi asioimistulkeille. Myös tälle kurssille otetaan mukaan viittomakieltä käyttäviä kuurosokeita, joiden matkat ja kurssin ajan täysihoito maksetaan. Kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä aluesihteerin tai keskustuimistoon, Dagi Ahvenainen, puh. 90/7704 353.

Valtakunnallisen vammaisneuvoston perustamisesta päätettiin

Vammaisten henkilöiden ja valtion viranomaisten yhteistyöelimeksi ja vammaisten välittömäksi vaikuttamiskanavaksi valtion keskeisiin viranomaisiin päin on päätetty perustaa valtakunnallinen vammaisneuvosto. Vammaisneuvosto tulee toimimaan sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä.

Valtakunnallisen vammaisneuvoston tehtäviksi määritellään valtioneuvoston päätöksessä:

- seurata yhteiskunnan suunnittelua, päätöksentekoa ja toimenpiteitä vammaisten kansalaisten osallistumismahdollisuuksien ja tasa-arvon edistämiseksi
- tehdä aloitteita ja esityksiä viranomaisille ja antaa lausuntoja em. asioista
- edistää vammaisten, heidän järjestöjensä ja viranomaisten yhteistyötä sekä lisätä vammaisten kansalaisten vaikuttamismahdollisuuksia heitä koskivissa asioissa.

Valtioneuvosto määrää neuvoston jäsenet ja varajäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Puolet jäsenistä edustaa vammaisia henkilöitä ja heidän järjestöjään. Muut edustavat sosiaali- ja terveysministeriön, opetusministeriön, liikenneministeriön, kauppa- ja teollisuusministeriön, valtiovarainministeriön ja työvoimaministeriön.

maministeriön hallinnonaloja. Vammaisneuvostolla on päätoiminen sihteeri.

Muissa Pohjoismaissa on toiminut jo pitkään valtakunnalliset vammaisneuvostot ja ne ovat osaltaan vauhdittaneet vammaisten asioiden huomioon ottamista yhteiskunnan eri sektoreilla, todetaan sosiaali- ja terveysministeriön muistiossa.

Kansainvälisen vammaisten vuoden 1985 Suomen komitea esitti muun muassa valtion vammaisneuvoston perustamista samoin kuin vammaisneuvostojen aikaansaamista kuntiin. Kunnallisia vammaisneuvostoja onkin perustettu jo runsaaseen sataan kuntaan.

Kaikki syöpää torjumaan

Suuri yhteispohjoismainen syöväntorjuntakampanja on alkanut. Nyt myös Yleisradion sävellahjakonsertit soivat kampanjalle huhtikuun 27. päivään asti.

Sävellahjan samoin kuin koko kampanjankin tuotto käytetään puoliksi Suomen Syöpäyhdistyksen kautta syövän tieteelliseen tutkimustyöhön ja puoliksi maakunnallisten syöpäyhdistysten kautta syövän varhais- toteamiseen, joukkotarkastusten lisäämiseen, hospicehoitokotien perustamiseen sekä syöpäpotilaiden kuntoutukseen.

Sävellahjan postisiirtotili on 22 000 ja pankkisiirtotili 9220.